

Pobles vius i actius

TERRITORI EQUILIBRAT
I INNOVADOR

RECULL D'ACTIVITATS, IMPACTES I RESULTATS

PECT POBLES VIUS I ACTIUS

Territori equilibrat i innovador

Ens promotor:

Diputació de Tarragona
Àrea de Projectes Europeus i Regió del Coneixement
Passeig Sant Antoni, 100
43003 Tarragona
CIF P-4300000-I

Elaborat per:

Jaume Bages
www.estrategic.cat

Novembre de 2023

INTRODUCCIÓ

El Projecte d'especialització i competitivitat territorial (PECT) "Pobles vius i actius Territori equilibrat i innovador" lluita contra el despoblament i l'envelliment de les àrees rurals de les comarques del Penedès, del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre, a través de la innovació social i l'especialització intel·ligent.

Així, mitjançant el conjunt d'operacions del PECT, es volia articular la resposta a aquests reptes situant, a més, l'impuls d'una cultura de la innovació i la creativitat en les comunitats locals i en les empreses com a palanca per superar la decreixent confiança en les institucions democràtiques i entre ciutadans.

Un cop el projecte ha arribat a la seva finalització, des de l'Àrea de Projectes Europeus i Regió del Coneixement de la Diputació de Tarragona, encarregada de l'Operació Coordinació, s'ha considerat **necessari realitzar un recull de les actuacions i activitats realitzades per cada una de les entitats beneficiàries en el marc del projecte, així com dels principals impactes i resultats** de cada una de les operacions en les que el projecte estava estructurat.

Per a la seva elaboració, s'ha recopilat i ordenat la informació que els propis socis han anat reportant a la Coordinació durant el període de vigència del projecte, i també s'han recollit continguts procedents d'altres fonts (principalment pàgines web dels socis, xarxes socials, etc.).

D'altra banda, amb l'objectiu de **mesurar la percepció del públic objectiu sobre els impactes generats pel projecte**, es va dissenyar una enquesta per recollir informació, des d'una vessant qualitativa, als públics objectius de cada operació.

Els diferents socis del projecte son qui van difondre l'enquesta i van promoure el seu compliment entre els diferents públics amb els que havien interactuat en el marc de les respectives operacions.

L'enquesta va estar activa, per la recollida d'aportacions des del dia 18 d'octubre fins al 8 de novembre de 2023.

Al final de la descripció de les actuacions realitzades de cada una de les operacions del PECT, es mostra l'assoliment dels indicadors previstos, els principals resultats aconseguits i la percepció dels públics objectius, segons resultats de l'enquesta realitzada.

Públics objectius identificats, per a la realització d'enquestes:

Operació PECT	Públic objectiu
OP.2 Formació i tecnologia	Participants en les accions amb gent gran-jove, stakeholders i mestres d'escoles rurals.
OP.3. Infraestructures tecnològiques	Personal propi.
OP.4. Adaptació sectors agraris	Viticultors/enòlegs, DO, DOQ i cellers de la demarcació de Tarragona.
OP.5. Transferència i innovació vitivinícola	Viticultors/enòlegs participants en el servei d'assessorament.
OP.6 Espais TEST	Grup de treball vinculat a la cadena de valor del sector agroalimentari al Camp de Tarragona, participants en les formacions, assessoraments, jornades tècniques i en la creació dels Espais Test.
OP.7 Viviers especialitzats i agroindústria	Persones usuàries dels viviers especialitzats agroalimentaris i dels cursos impulsats en el marc del projecte.
OP.9. Dinamització agrària	Fòrum agrari, sector fruita seca, participants en jornades de canvi climàtic, tallers, PIMEC Priorat, Consorci Leader del Camp i Priorat Enoturisme.

3

QUÈ ÉS EL PECT "POBLES VIUS I ACTIUS. TERRITORI EQUILIBRAT I INNOVADOR"?

El Projecte d'especialització i competitivitat territorial (PECT) "Pobles vius i actius Territori equilibrat i innovador" va sorgir de la coincidència d'actors públics i privats en la identificació d'un repte social complex, un dels reptes socioeconòmics descrits per la Comissió Europea en el seu mandat 2021-2024, i que afecta significativament el futur de les comarques del Penedès, del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre: **l'envelliment i el canvi demogràfic**.

Alhora, també pretenia afrontar altres reptes, vinculats a aquest primer, com són el creixement de les interdependències econòmiques i culturals, l'exclusió social, la desintegració de les comunitats locals i l'augment de l'esclatxa digital.

I plantejava abordar tots aquests reptes a través de la **innovació social** i l'**especialització intel·ligent** del territori.

El projecte, liderat i coordinat per la Diputació de Tarragona, ha comptat amb la participació de la Universitat Rovira i Virgili, el Consell Comarcal del Priorat, l'Organisme autònom de desenvolupament de la Conca de Barberà (Concactiva), el Parc Tecnològic del Vi (VITEC) i l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA) com a socis beneficiaris del projecte, i la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC) com a soci no beneficiari.

Ha estat cofinançat per la Generalitat de Catalunya, en el marc del Programa operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020, objectiu d'inversió en creixement i ocupació.

4

ELS OBJECTIUS ESTRATÈGICS DEL PECT "POBLES VIUS I ACTIUS"

- Desenvolupar una cadena de valor en l'oferta educativa i d'atenció a les persones amb necessitats de cura que conjugui la generació de coneixement científic i tècnic amb la participació de les comunitats locals, que són garantia de la seva sostenibilitat social, salvaguarda de la cohesió social i de l'equilibri territorial.
- Desenvolupar un model d'espai de transformació de productes agroalimentaris amb valor afegit, amb aplicació de la tecnologia i la innovació; socialment i mediambientalment sostenibles.
- Cercar, afavorir i reforçar la generació de sinergies que permetin retenir i atraure talent al territori, tant gràcies a la capacitat de les persones com a l'impuls de les activitats emprenedores.
- Fomentar la competitivitat empresarial, la dinamització dels polígons d'activitat econòmica local i comarcal articulats en coherència amb les capacitats i potencialitats del territori, la detecció i l'impuls d'estratègies d'especialització i la internacionalització de les empreses.

5

QUI FORMA PART DEL PECT?

La Diputació de Tarragona, en tant que administració local supramunicipal, és l'administració pública a la qual correspon el govern de la província de Tarragona. La Diputació de Tarragona assumeix el lideratge del projecte, essent, per tant, l'entitat representant i coordinadora del mateix.

La Universitat Rovira i Virgili va néixer amb la vocació de posar el coneixement al servei de la societat contribuint al desenvolupament social i econòmic del seu entorn.

És un referent en formació i investigació en diversos àmbits.

El Consell Comarcal del Priorat és una administració local de caràcter supramunicipal amb competències definides a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. El Consell Comarcal ha fet una decidida aposta per un model sostenible de desenvolupament de l'agricultura de la comarca.

Organisme Autònom de desenvolupament de la Conca de Barberà (Concoactiva). Organisme autònom dependent del Consell Comarcal de la Conca de Barberà, és el punt de trobada de les iniciatives públiques i privades en matèria de promoció econòmica de la comarca.

VITEC, Parc Tecnològic del Vi, està situat a Falset, la capital del Priorat. Punt de trobada per a la recerca, el desenvolupament i la innovació vitivinícola, uneix en un espai les principals Denominacions d'Origen, els centres d'investigació, institucions i universitats que generen coneixement en la vinya i el vi.

L'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA) és la xarxa regional de desenvolupament rural de Catalunya, que dona suport i representa els Grups d'Acció Local (GAL) catalans, entre els quals es troben els tres GAL situats a les comarques tarragonines.

Associació representativa de la petita i mitjana empresa amb una implantació consolidada al conjunt de les comarques tarragonines. Entitat participant no beneficiària Complement perfecte per donar compliment a l'esperit de la RIS3, i poder tancar el cercle en la generació d'oportunitats per al teixit empresarial i emprenedor.

6

ÀMBITS DE TREBALL DEL PECT?

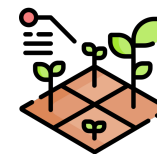

Innovació social

Una innovació necessària per construir territoris equilibrats pel que fa a la prestació de serveis bàsics que permetin la fixació de la població i l'enfortiment del teixit social de les comunitats rurals, i la cohesió social gràcies a la formació que possibilita la millora de les condicions de vida gràcies a l'obtenció de millors nivells d'ocupació.

Al capdavant de l'operació "Formació i tecnologia per la millora de la qualitat de vida en entorns rurals" es situa la Universitat Rovira i Virgili, fet que permet disposar de suficient massa crítica, tant pel que fa a la dimensió territorial del projecte (amb accions dins del conjunt de les deu comarques tarragonines -i comptant especialment amb la xarxa d'antenes del coneixement de la URV a 13 municipis i 7 comarques i les 17 aules de la gent gran amb una disseminació destacada-) com pel que fa a l'impacte social en el territori associat a les accions a realitzar.

Alhora les actuacions del projecte contemplaven la integració i aplicació de la tecnologia i la participació ciutadana, com a criteris específics de valor.

Especialització intel·ligent

El projecte es plantejava propiciar un procés d'especialització territorial a través de la innovació (tecnològica i no tecnològica), tant en productes com en serveis i processos, d'un àmbit sectorial en el qual el territori és líder: l'agroindústria.

La naturalesa de les operacions ha permès abastar bona part de les prioritats de l'ECAT 2020.

Així, per exemple, les operacions liderades pels Consells Comarcals del Priorat i la Conca de Barberà han promogut, de manera específica la innovació i el dinamisme empresarial, mentre que les operacions liderades per ARCA i VITEC han integrat, també, la generació de coneixement.

7

LES OPERACIONS DEL PECT

Per assolir els objectius del PECT, es van plantejar un total de **8 operacions**, agrupades, com ja s'ha exposat, en dos àmbits de treball, que responen a la lògica d'una especialització intel·ligent.

INNOVACIÓ SOCIAL

OP 1- Coordinació
Diputació Tarragona

OP 2- Formació i tecnologia
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

OP 3- Infraestructures tecnològiques
Diputació Tarragona

ESPECIALITZACIÓ INTEL·LIGENT

OP 4- Adaptació sectors agraris
VITEC CENTRE TECNOLÒGIC DEL VI

OP 5- Transferència i innovació vitivinícola
VITEC CENTRE TECNOLÒGIC DEL VI

OP 6- Espais TEST
Arca

OP 7- Vivers especialitzats i agroindústria
concoactiva

OP 9- Dinamització agrària
Consell Comarcal del Priorat

OP 1 - Coordinació

- Assoliment dels objectius del projecte
- Garantir l'èxit del projecte

PRINCIPALS RESULTATS

Act. 1.1 – Coordinació i seguiment general

- **Gestió de reunions periòdiques** amb els socis del projecte.
- Desplegament del **pla de treball**.
- Realització de tasques de **seguiment de la recollida i compliment dels indicadors** previstos.

Act. 1.2 – Gestió econòmica i financera

- Suport als socis durant el **procés de certificació** de la despesa.
- Realització de **webinars**.
- Elaboració d'**informes interns**.

Act. 1.3 – Dinamització i comunicació

- **Comunicació interna i externa** del projecte.
- Suport als socis en la **difusió del projecte**.
- Realització d'un **viatge d'estudis al País Basc**.
- Preparació de **quatre jornades temàtiques**.
- **Servei fotogràfic** del projecte.
- Realització de **sessions dinamitzades de detecció d'oportunitats** de futur.
- Elaboració d'una **memòria de resultats**.
- Realització de **vídeo - resum dels resultats** del projecte.
- Preparació d'**infografies digitals**, com a resum dels resultats del projecte.

Act. 1.4 – Qualitat i control

- Control del **compliment de la Normativa Europea**.
- **Auditoria** de les operacions.
- Suport a socis i **control general dels processos de certificació** de despesa.
- Enllaç amb la DGAL.

The background of the slide shows a blurred scene of people wearing VR headsets. In the foreground, a person's hand is visible holding a white VR controller. The overall atmosphere is educational and technological.

OP 2 - Formació i tecnologia

- Formació a mestres d'escola rural
- Millora de l'estil de vida de les persones grans-joves
- Desenvolupament de projectes innovadors a escoles rurals

PRINCIPALS RESULTATS

Act. 2.1 – Dinamització de la formació continuada als mestres de l'escola rural

- Creació d'una **plataforma digital** per acollir i gestionar els cursos telemàtics.
- Estructuració de **4 cursos telemàtics**, amb les següents temàtiques: intervenció en bullying i ciberbullying, prevenció del suïcidi a la infància i l'adolescència, internet de les coses a l'aula, i Realitat Ampliada i aplicacions didàctiques del Catvers. **Inscripció de 177 alumnes.**
- Programació de **dues sessions de formació per les escoles.**
- Publicació d'un **article científic.**
- Organització de la **jornada "Prevenció del suïcidi en el context educatiu". Inscripció de 197 persones.**

Act. 2.3 – Creativitat, lideratge per la millora de l'estil de vida

- **Determinació de l'estat de salut, monitoratge i realització de recomanacions personalitzades per la millora de l'estil de vida de gent gran jove** de municipis rurals, fent-los partícips per aprofitar el seu talent en el disseny d'activitats de promoció de la salut.
- Realització de diferents **activitats dissenyades en focus groups i tallers:** tallers sobre alimentació, ús de parcs biosaludables, relaxació i rutes fotogràfiques per l'entorn rural.
- Realització d'**exposició de fotos dels participants en les rutes fotogràfiques.**

Act. 2.4 – RuralCatLab

- Elaboració de l'**anàlisi de les necessitats de les escoles rurals relacionades amb la tecnologia i les telecomunicacions d'alta velocitat**, i capacitat a nivell de comunitat educativa global.
- Realització de **tallers sobre internet de les coses, metavers, ús d'ulleres 360 i ciberseguretat** on han participat **més de 400 alumnes i 30 docents de 15 escoles** de la demarcació.
- **Préstec de 8 ulleres Class VR** a escoles rurals (i suport).
- **Préstec del Galliner IoT** (amb suport i desenvolupant nous projectes tecnològics).
- Realització de proves pilot i desenvolupament de **visites virtuals en temps real amb streaming 360** i seguiment remot amb ulleres VR, d'un **nou hivernacle IoT** i d'aplicacions de la **VR en prevenció de la salut visual.**

OP 3 - Infraestructures tecnològiques

- Facilitar el desplegament de la fibra òptica al territori

PRINCIPALS RESULTATS

- Disseny i posterior **construcció d'infraestructura de fibra òptica** a diferents carreteres de les comarques del Baix Penedès i del Priorat, per donar servei a les ZER i escoles rurals. En concret **s'han desplegat canalitzacions per fibra òptica a 29 km** de carreteres.
- **Realització de 17 tallers sobre ciberseguretat** dirigits a membres de les comunitats educatives de les escoles rurals.
- Desplegament de **proves pilot amb escoles rurals aplicant metodologies innovadores**, com la R3 de la Universitat de Deusto.
- **Realització de visites a temps real amb càmeres 360.**
- **Gestió d'hivernacles a 10 escoles rurals.**

ASSOLIMENT D'INDICADORS

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 3.1 - Recerca	Publicacions especialitzades	3	3	Adequat
IND 3.2 - Innovacions	Proves pilot	3	10	Molt satisfactori
IND 3.3 - Ocupació	Contractació de formadors	2	3	Adequat
IND 3.4 - Altres	Nombre d'estudiants dins la cobertura de la nova instal·lació	50	96	Molt satisfactori
	Nombre de jornades de ciberseguretat	4	17	Molt satisfactori
	Nombre de sessions de treball amb professorat	2	17	Molt satisfactori
	Nombre de professors assistents	10	30	Molt satisfactori

OP 4 - Adaptació sectors agraris

- Adaptació dels sectors agraris als reptes del canvi climàtic

PRINCIPALS RESULTATS

- **Publicació d'un manual de bones pràctiques en viticultura adaptada al context de canvi climàtic**, en col·laboració amb el Consell Comarcal del Priorat.
- Realització d'un **estudi que compara l'afectació de la coberta vegetal i el sòl llaurat**, en context de canvi climàtic.
- A nivell enològic, **s'han aïllat 209 llevats autòctons** del Priorat, Terra Alta i Conca de Barberà, i **s'han seleccionat aquells amb major tolerància a altes concentracions d'alcohol** i aquells que **mostren capacitat acidificant**.
- Obtenció d'una **col·lecció de clons lliures de virus de la DOQ Priorat i DO Montsant**.
- Obtenció d'una **col·lecció de llevats amb diferent eficiència en la transformació de sucres a etanol**.
- Obtenció d'una **bateria de vins fermentats amb llevats amb diferent eficiència en la transformació de sucres a etanol**.
- Obtenció d'una **col·lecció de llevats amb característiques acidificants**.
- Obtenció d'una **bateria de vins fermentats amb llevats amb diferent capacitat acidificant**.
- Obtenció d'una **col·lecció de llevats autòctons amb característiques interessants que potenciïn la tipicitat i qualitat dels vins de les diferents DOs de Tarragona**.
- Obtenció d'una **bateria de vins fermentats amb els llevats obtinguts** al projecte.
- Desenvolupament d'un **protocol d'actuació per optimització del reg de suport en viticultura en gran superfícies**, i validat, a la zona de Masroig i Guiamets.
- Desenvolupament d'un **protocol d'actuació per minimitzar l'ús de fitosanitaris**, mitjançant la **instal·lació d'una xarxa d'estacions meteorològiques al Priorat i a la Conca de Barberà** i la validació de models de predicció d'oïdi).
- **Elaboració d'un article de divulgació** basat en la diversitat de llevats i la seva afectació a les característiques organolèptiques ("Semana Vitivinícola").
- Realització de **tasts dels vins inoculats amb llevats autòctons**.
- **Demostració i transferència dels resultats dels assajos** vitícoles de les campanyes 2021, 2022 i 2023.

OP 5 - Transferència i innovació vitivinícola

- Millora del maneig i la producció del sector vitivinícola

PRINCIPALS RESULTATS

- Realització d'**actuacions per garantir la correcta transferència de coneixement i suport sistemàtic** en l'anàlisi i presa de decisions durant tota la cadena productiva vitivinícola, assegurant l'elaboració d'un producte de màxima qualitat.
- Desenvolupament d'**activitats de disseminació de coneixement** amb viticultors i enòlegs, a partir del **servei d'assessorament i transferència**.
- En concret, s'ha realitzat **suport a 200 viticultors/enòlegs**.
- Realització d'**activitats demostratives i campanyes de promoció**.
- **Adquisició d'una nova finca experimental (Mas Roger, a Cabacés, de prop de 90 hectàrees)** generant un visible salt d'escala en la competitivitat del sector. S'hi preveu **empeltar entre 320-380 clons de ceps seleccionats**.

ASSOLIMENT D'INDICADORS

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 5.1- Innovacions	5.1.1- Creació del Servei de Transferència Tecnològica, Innovació i Qualitat Vitivinícola	1	1	Adequat
IND 5.2- Ocupació	5.2.1- Contractació de personal	1	1	Adequat
	5.2.2- Nombre de nous doctors	1	1	Adequat

OP 6 - Espais TEST

- Suport a activitats emergents del sector agroalimentari i al relleu agrari

PRINCIPALS RESULTATS

Act. 6.1 – Xarxa de suport a la innovació i el relleu rural

- Elaboració d'un **estudi sobre la cadena de valor agroalimentària al Camp de Tarragona**.
- **Creació d'un grup de treball amb agents territorials, vinculat a l'anàlisi de la cadena de valor agroalimentària**.
- Suport i dinamització de les infraestructures compartides de transformació (**4 trobades, 3 jornades tècniques, 4 visites a obradors, realització d'11 formacions**).
- **Assessorament a 4 nous projectes d'obradors compartits**.
- Suport al Departament d'Acció Climàtica, Agricultura i Agenda Rural en l'**articulació d'ajuts per a la creació i millora d'infraestructures compartides** de transformació agroalimentària.

Act. 6.2 – Espais Test Agraris

- Col·laboració en l'**estructuració de dos espais test agraris**: l'Espai Test de Gandesa especialitzat en ramadera extensiva de cabrum i l'Espai Test de Belltall especialitzat en cultiu d'all de Belltall.
- **Elaboració d'estudis agronòmics i diagnòstics territorials per a potencials espais**.
- **Dinamització de 4 sessions de treball per a la coordinació d'una xarxa d'espais TEST**.
- Participació en les **sessions de treball de l'Associació Red de Espacios TEST Agrarios (RETA)**.

ASSOLIMENT D'INDICADORS

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 6.1 - Recerca	Publicació científica sobre el procés d'innovació social	1	1	Adequat
IND 6.2 - Activitat econòmica	Creació d'espais test agraris	2	2	Adequat
IND 6.3 - Ocupació	Usuaris dels espais test agraris	2	-	Pendent

OP 7 - Viviers especialitzats i agroindústria

- Infraestructures i serveis de suport per a l'emprenedoria agroalimentària

PRINCIPALS RESULTATS

- **Creació de nous espais de formació i creativitat a l'edifici de Concactiva**, i adequació d'aquests espais amb el mobiliari i equipaments adients.
- **Millora de l'eficiència energètica del Viver de Celleristes.**
- Disseny i **desenvolupament de cursos i formacions** per a persones emprenedores i empreses del sector agroalimentari, i de suport als viveristes (màrqueting, comunicació, elaboració de cerveses artesanes, manipulació d'aliments, etc.).
- **Revisió estratègica dels vivers de Concactiva**, amb la finalitat de millorar el desenvolupament dels vivers i oferir un millor servei per a la creació d'empreses en el sector agroindustrial de la comarca.

ASSOLIMENT D'INDICADORS

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 7.1	Creació de noves empreses al sector agroindústria	2	3 (2022)	Molt satisfactori
IND 7.2	Millora de l'ocupació	6	6 (2022)	Adequat

OP 9 - Dinamització agrària

- Millora de la gestió de l'espai agrari
- Posada en valor dels productes locals

PRINCIPALS RESULTATS

- **Elaboració d'estudis de recerca sobre canvi climàtic, fruita seca i viabilitat de cultius** al Priorat (p.e. jojoba).
- **Recuperació de varietats d'arbres fruiters tradicionals** del Priorat. Lliurament de **451 exemplars de fruiters clonats** a 100 custodiadors/es.
- **Desenvolupament del projecte "Sembrant escoles", vinculat a la recuperació de varietats tradicionals**, i amb la participació dels centres d'ensenyament del Priorat (300 alumnes de 13 escoles de primària i els 2 IES del Priorat). Es van **mentonar 125 varietats en l'enquesta, i es van col·lectar 32 varietats**.
- Elaboració d'una **diagnosi per inventariar el conjunt de productors, productes i establiments agroalimentaris** del Priorat.
- **Elaboració d'un manual de bones pràctiques agràries per mitigar el canvi climàtic** a diversos cultius estratègics del Priorat.
- **Realització dels tallers "Priorat en mirada pagesa"**: dos cicles de jornades (2022 i 2023).
- Organització de **jornades de transferència de coneixement** (canvi climàtic, energia, gestió forestal sostenible, conservació del paisatge).
- Creació del **vídeo "Lo gust de la Terra"**.
- Creació d'una **secció de producte local a la pàgina web de Turisme Priorat** amb informació de productors, productes i punts de venda de la comarca.
- **Organització de tallers de cuina tradicional** amb productes de quilòmetre zero.
- Desenvolupament d'**accions de promoció del producte local** (p.e. campanya de Nadal 2022, disseny d'un tríptic de l'oli del Priorat i del "Catàleg de productes fets al Priorat").
- Organització d'una **sessió-trobada per formentar la creació de vincles comercials entre restaurants, botigues, allotjaments i productors del Priorat**.

RESUM EXECUTIU DEL DOCUMENT

El Projecte d'especialització i competitivitat territorial (PECT) "Pobles vius i actius Territori equilibrat i innovador" va sorgir de la coincidència d'actors públics i privats en la identificació d'un repte social complex, un dels reptes socioeconòmics descrits per la Comissió Europea en el seu mandat 2021-2024, i que afecta significativament el futur de les comarques del Penedès, del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre: l'envelliment i el canvi demogràfic.

Alhora, també pretenia afrontar altres reptes, vinculats a aquest primer, com són el creixement de les interdependències econòmiques i culturals, l'exclusió social, la desintegració de les comunitats locals i l'augment de l'esclatxa digital.

El projecte, liderat i coordinat per la Diputació de Tarragona, ha comptat amb la participació de la Universitat Rovira i Virgili, el Consell Comarcal del Priorat, l'Organisme autònom de desenvolupament de la Conca de Barberà (Concactiva), el Parc Tecnològic del Vi (VITEC) i l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA) com a socis beneficiaris del projecte, i la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC) com a soci no beneficiari.

Ha estat cofinançat per la Generalitat de Catalunya, en el marc del Programa operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020, objectiu d'inversió en creixement i ocupació.

Per assolir els objectius del PECT, es van plantejar un total de 8 operacions, agrupades en dos àmbits de treball: la innovació social i l'especialització intel·ligent del territori.

Tot seguit es detallen les principals activitats i resultats de cada una d'aquestes 8 operacions.

Operació 1: Coordinació

L'operació de Coordinació ha estat liderada per la Diputació de Tarragona, i estava centrada en acompanyar als socis, per garantir que s'aconseguissin els objectius generals del projecte.

Les principals accions desenvolupades s'engloben en quatre grans eixos. El primer, és el referent a la coordinació i el seguiment general del projecte, on s'han gestionat les reunions periòdiques, el desplegament del pla de treball i el seguiment de la recollida i compliment dels indicadors previstos.

En termes de dinamització i comunicació, s'ha coordinat la comunicació interna i externa del projecte, a través d'un Pla de Comunicació, s'ha ofert als socis suport constant en les seves tasques de difusió del projecte, com també serveis de dinamització i millora de les sinergies entre les entitats beneficiàries, la realització d'un viatge d'estudis al País Basc, on es van conèixer referents d'àmbits de treball vinculats amb el projecte, i l'organització de quatre jornades temàtiques relacionades amb el projecte: innovació al sector agroalimentari a Tortosa, relleu agrari a Falset, Innovació Rural a l'Espluga de Francolí i agricultura regenerativa a Falset.

També en aquest eix de treball, s'ha coordinat el servei fotogràfic del projecte, s'ha impulsat la realització de sessions dinamitzades de detecció d'oportunitats de futur, i vinculada a la recollida i difusió de

resultats, s'ha elaborat una memòria, un vídeo - resum i la preparació d'infografies digitals, en els que es mostren els resultats del projecte.

La gestió econòmica i del control de la qualitat també han estat àmbits clau pel socis. En aquest sentit, s'ha realitzat el control del compliment de la Normativa Europea, les funcions d'enllaç amb la DGAL, s'han ofert serveis d'auditoria i servei de suport als socis durant el procés de certificació, s'han realitzat webinaris i l'elaboració d'informes interns.

Operació 2: Formació i tecnologia

Aquesta operació impulsada per la Universitat Rovira i Virgili s'ha estructurat en tres actuacions.

La primera d'elles s'ha centrat en la creació i dinamització de formació avançada als mestres d'escoles rurals, per tal de millorar, a tots els nivells, la qualitat formativa dels habitants d'aquests entorns. Per fer-ho possible s'ha estructurat una plataforma digital per acollir i gestionar els cursos telemàtics, s'han creat 4 cursos telemàtics, amb les següents temàtiques: intervenció en bullying i ciberbullying, prevenció del suïcidi a la infància i l'adolescència, internet de les coses a l'aula, i realitat ampliada i aplicacions didàctiques del Catvers.

També en el marc d'aquesta actuació s'han programat dues sessions de formació per les escoles, s'ha organitzat la jornada "Prevenció del suïcidi en el context educatiu" i s'ha publicat un article científic sobre aquesta temàtica.

La segona s'ha centrat en el monitoratge i millora de l'estil de vida de la gent gran-jove, fent-los participants per aprofitar el seu talent en el disseny d'activitats de promoció de la salut. L'Aleixar, Bot, Botarell, Caseres, la Fatarella, Horta de Sant Joan, Masdenverge, Maspujols, Masroig, el Montmell, el Pinell de Brai, la Pobla de Massaluca, Vilalba i els Arcs i Vilanova d'Escornalbou, han estat els municipis on s'han implementat tallers sobre alimentació saludable, ús de parcs biosaludables, relaxació i rutes fotogràfiques per l'entorn rural.

A més s'ha impulsat la realització d'una exposició de fotografies realitzades en el marc pels participants en les rutes fotogràfiques, i la publicació de dos articles científics.

I en tercer lloc, en el marc de l'actuació RuralCatLab, s'ha treballat en la implementació de l'escola rural del futur, i per a fer-ho s'han analitzat les necessitats de les escoles rurals relacionades amb la tecnologia i les telecomunicacions d'alta velocitat, així com de capacitat a nivell de comunitat educativa global.

A més, s'han realitzat tallers sobre internet de les coses, metavers, ús d'ulleres 360 i ciberseguretat on han participat més de 200 alumnes i 30 docents de 15 escoles de la demarcació.

Finalment, s'ha fet el préstec (i el suport necessari per aprofitar-ne el potencial) de 8 kits d'ulleres Class VR a escoles rurals, també del Galliner IoT i s'han realitzat proves pilot i desenvolupament de visites virtuals en temps real amb streaming 360 i proves d'aplicacions de la VR en prevenció de la salut visual.

Operació 3: Infraestructures tecnològiques

L'operació s'ha vertebrat a l'entorn de dos eixos. Per una banda, s'ha realitzat el disseny i posterior construcció d'infraestructura de fibra òptica a diferents carreteres de les comarques del Baix Penedès i del Priorat, per donar servei a les ZER i escoles rurals. En concret s'han desplegat canalitzacions per fibra òptica a 29 km de carreteres.

I per altra banda, i de forma complementària al primer eix, s'ha ofert capacitació sobre la ciberseguretat, imprescindible per a la correcta utilització d'aquesta infraestructura. En aquest sentit, s'ha elaborat un estudi sobre l'estat de ciberseguretat en entorns rurals i s'han realitzat 17 tallers sobre ciberseguretat, dirigits a membres de les comunitats educatives de les escoles rurals.

Finalment destacar que també s'ha impulsat el desplegament de proves pilot amb escoles rurals aplicant metodologies innovadores com la R3 de la Universitat de Deusto, visites a temps real amb càmeres 360 o la gestió d'hivernacles a 10 escoles rurals.

Operació 4: Adaptació sectors agraris

El VITEC ha liderat dues de les operacions del PECT. La primera d'elles amb l'objectiu d'impulsar estratègies tant de millora i adaptació del maneig vitícola i la producció enològica als reptes del canvi climàtic, i per donar suport als sectors agraris en aquest procés d'adaptació.

En aquest procés ha tractat d'avaluar les varietats que millor s'adapten a aquestes condicions, desenvolupant accions d'estalvi hídric, reducció de l'ús fitosanitaris i foment de l'economia circular.

En el marc de l'actuació s'ha publicat un manual de bones pràctiques en viticultura adaptada al context de canvi climàtic, en col·laboració amb el Consell Comarcal del Priorat, s'ha realitzat un estudi que compara l'afectació de la coberta vegetal i el sòl llaurat, en context de canvi climàtic.

A nivell enològic, s'han aïllat 209 llevats autòctons del Priorat, Terra Alta i Conca de Barberà, i s'han seleccionat aquells amb major tolerància a altes concentracions d'alcohol i aquells que mostren capacitat acidificant.

Així, s'ha obtingut una col·lecció de clons lliures de virus de la DOQ Priorat i DO Montsant, una col·lecció de llevats amb diferent eficiència en la transformació de sucres a etanol, una bateria de vins fermentats amb llevats amb diferent eficiència en la transformació de sucres a etanol, una col·lecció de llevats amb característiques acidificants, una bateria de vins fermentats amb llevats amb diferent capacitat acidificant, una col·lecció de llevats autòctons amb característiques interessants que potencien la tipicitat i qualitat dels vins de les diferents DOs de Tarragona, i una bateria de vins fermentats amb els llevats obtinguts al projecte.

Per altra banda, s'ha desenvolupat un protocol per optimitzar el reg de suport en viticultura en gran superfícies, un protocol per minimitzar l'ús de fitosanitaris, mitjançant la instal·lació d'una xarxa d'estacions meteorològiques al Priorat i a la Conca de Barberà i la validació de models de predicció d'oïdi.

Finalment, s'ha publicat un article de divulgació basat en la diversitat de llevats i la seva afectació a les característiques organolèptiques i s'han realitzat tasts dels vins inoculats amb llevats autòctons.

Operació 5: Transferència i innovació vitivinícola

La segona de les operacions liderades per VITEC ha consistit en la realització d'actuacions per garantir la correcta transferència de coneixement i suport sistemàtic en l'anàlisi i presa de decisions durant tota la cadena productiva vitivinícola, assegurant l'elaboració d'un producte de màxima qualitat.

Així, s'han desenvolupat activitats de disseminació de coneixement amb viticultors i enòlegs, a partir del servei d'assessorament i transferència (en concret, s'ha realitzat suport a 200 viticultors/enòlegs). També s'han realitzat activitats demostratives i campanyes de promoció i, finalment, s'ha adquirit i adequat una nova finca experimental (Mas Roger, a Cabacés, de prop de 90 hectàrees) generant un visible salt d'escala en la competitivitat del sector. Destacar que en ella s'hi preveu empeltar entre 320-380 clons de ceps seleccionats.

Operació 6: Espais TEST

L'Associació d'Iniciatives Rurals (ARCA) treballa en l'articulació d'un nou model d'innovació i de modernització del teixit productiu agroalimentari, oferint un servei integral de resposta als reptes que

planteja el canvi demogràfic i la creació d'infraestructures de suport a l'empresa agrària i el relleu generacional. Aquest model es materialitza en forma dels anomenats Espais TEST.

En aquest sentit, en el marc de l'operació, ARCA ha treballat en l'estructuració de dos espais test agraris: l'Espai Test de Gandesa especialitzat en ramadera extensiva de cabrum i l'Espai Test de Belltall especialitzat en cultiu d'all de Belltall. També ha impulsat l'elaboració d'estudis agronòmics i diagnòstics territorials per a potencials espais, ha dinamitzat 4 sessions de treball per a la coordinació d'una xarxa d'espais TEST, i finalment ha participat en les sessions de treball de l'Associació Red de Espacios TEST Agrarios (RETA).

Per altra banda, també ha ofert suport a la innovació i el relleu rural, en concret amb l'elaboració d'un estudi sobre la cadena de valor agroalimentària al Camp de Tarragona amb la posterior creació d'un grup de treball, el suport i dinamització de les infraestructures compartides de transformació (4 trobades, 3 jornades tècniques, 4 visites a obradors, realització d'11 formacions), l'assessorament a 4 nous projectes d'obradors compartits i el suport al Departament d'Acció Climàtica, Agricultura i Agenda Rural en l'articulació d'ajuts per a la creació i millora d'infraestructures compartides de transformació agroalimentària.

Operació 7: Viviers especialitzats i agroindústria

Aquesta operació ha estat liderada per l'Organisme Autònom de Desenvolupament de la Conca de Barberà, Concactiva, i a través d'ella s'ha afrontat el repte del despoblament a través del desplaçament

d'estratègies innovadores de dinamització econòmica i de la creació d'ocupació en el sector agroindustrial.

En el marc de l'operació s'han dissenyat i desenvolupat cursos i formacions per a persones emprenedores i empreses del sector agroalimentari, i de suport als viveristes (màrqueting, comunicació, elaboració de cerveses artesanes, manipulació d'aliments, etc.), s'han creat nous espais de formació i creativitat a l'edifici de Concactiva, s'ha millorat l'eficiència energètica del Viver de Celleristes i, finalment, s'ha impulsat un procés de revisió estratègica dels viviers de Concactiva, amb la finalitat de millorar el desenvolupament dels viviers i oferir un millor servei per a la creació d'empreses en el sector agroindustrial de la comarca.

Amb aquest plantejament, s'ha aconseguit esdevenir motor de canvi, generant oportunitats a emprenedors i empreses de la Conca de Barberà, impulsant la utilització d'energies renovables de proximitat per esdevenir un territori sostenible i equilibrat, i impulsant la creació de nous productes i serveis per la millora de les capacitats del sector agroalimentari.

Operació 9: Dinamització agrària

L'operació de Dinamització agrària ha estat liderada pel Consell Comarcal del Priorat. A través d'ella s'ha desplegat un model innovador de revalorització dels recursos i productes propis, adaptant-se a les necessitats del sector productiu i a les noves exigències de sostenibilitat i anticipant-se les previsions del canvi climàtic. S'ha augmentat l'activitat agrària a la comarca a partir de la seva adaptació

als nous reptes de futur, fomentant la diversificació de les explotacions agràries, el coneixement dels productes i varietats pròpies i establint entorns de transferència de coneixement i intercanvi d'informació entre els diferents operadors de la xarxa productiva local.

En concret, en el marc de l'operació, s'han elaborat estudis de recerca sobre canvi climàtic, fruita seca i viabilitat de cultius al Priorat (p.e. jojoba), i un manual de bones pràctiques agràries per mitigar el canvi climàtic a diversos cultius estratègics del Priorat.

A més, s'ha impulsat la recuperació de varietats d'arbres fruiters tradicionals del Priorat, incloent el lliurament de 451 exemplars de fruiters clonats a 100 custodiadors/es. Aquesta iniciativa es va vertebrar involucrant centres d'ensenyament del Priorat (300 alumnes de 13 escoles de primària i els 2 IES del Priorat), a través del projecte "Sembrant escoles".

Especialment rellevant ha estat el suport i acompanyament que s'ha ofert a a productors i operadors locals, per exemple a través dels tallers "Priorat en mirada pagesa", o la realització de jornades de transferència de coneixement i resultats (canvi climàtic, energia, gestió forestal sostenible, conservació del paisatge).

Per altra banda, destacar també l'elaboració d'una diagnosi per inventariar el conjunt de productors, productes i establiments agroalimentaris del Priorat, l'organització de tallers de cuina tradicional amb productes de quilòmetre zero, el desenvolupament d'accions de promoció de producte local o l'organització d'una trobada destinada a crear vincles comercials entre restaurants, botigues, allotjaments i productors del Priorat.

Finalment s'han generat recursos gràfics i audiovisuals, vinculats al projecte, com el vídeo "Lo gust de la Terra", la creació de la secció de producte local a la pàgina web de Turisme Priorat o el disseny d'un tríptic de l'oli del Priorat i del "Catàleg de productes fets al Priorat").

QUADRE SÍNTESI D'ASSOLIMENT D'INDICADORS DEL PECT

OP 1 - Coordinació

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND. 1.1	Reunions de coordinació i seguiment d'acord amb el model de governança establert	6	17	Molt satisfactori
IND. 1.2	Participació de les entitats en els canals de comunicació interna	20	49	Molt satisfactori
IND. 1.3	Accions de difusió del PECT	20	44	Molt satisfactori

OP 2 - Formació i tecnologia

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 2.1	Nombre de mestres inclosos en el programa de formació continuada	20	117	Molt satisfactori
IND 2.3	Nombre de persones grans-joves incloses en el programa	50	180	Molt satisfactori
IND 2.4	Nombre d'escoles incloses en programa	7	15	Molt satisfactori

OP 3- Infraestructures tecnològiques

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 3.1 -	Publicacions especialitzades	3	3	Adequat
IND 3.2 -	Proves pilot	3	10	Molt satisfactori
IND 3.3 -	Contractació de formadors	2	3	Adequat
IND 3.4 - Altres	Nombre d'estudiants dins la cobertura de la nova instal·lació	50	96	Molt satisfactori
	Nombre de jornades de ciberseguretat	4	17	Molt satisfactori
	Nombre de sessions de treball amb professorat	2	17	Molt satisfactori
	Nombre de professors assistents	10	30	Molt satisfactori

OP 4 - Adaptació sectors agraris

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 4.1 - Recerca	4.1.1- Publicacions tècniques amb els resultats del projecte	4	5	Molt satisfactori
	4.1.2- Participació en congressos	3	4	Molt satisfactori
IND 4.2 - Innovacions	4.2.1- Desenvolupament de noves tècniques de maneig i gestió vitícola i enològica en el context de canvi climàtic	1	1	Adequat
	4.2.2- Desenvolupament de nous productes basats en l'acció antioxidant de residus de vinya i olivera	2	0	No assolit
IND 4.3 - Ocupació	4.3.1- Contractació de personal	3	3	Adequat
	4.3.2- Nombre de nous doctors	1	1	Adequat
IND 4.4 - Sostenibilitat	4.4.1- Desenvolupament del protocol d'actuació per optimització del reg de suport en viticultura en gran superfícies	1	1	Adequat
	4.4.2- Desenvolupament del protocol d'actuació per minimitzar l'ús de fitosanitaris	1	1	Adequat

OP 5 - Transferència i innovació vitivinícola

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 5.1- Innovacions	5.1.1- Creació del Servei de Transferència Tecnològica, Innovació i Qualitat Vitivinícola	1	1	Adequat
IND 5.2- Ocupació	5.2.1- Contractació de personal	1	1	Adequat
	5.2.2- Nombre de nous doctors	1	1	Adequat

OP 6 - Espais TEST

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 6.1 - Recerca	Publicació científica sobre el procés d'innovació social	1	1	Adequat
IND 6.2 - Activitat econòmica	Creació d'espais test agraris	2	2	Adequat
IND 6.3 - Ocupació	Usuaris dels espais test agraris	2	-	Pendent

OP 7 - Vivers especialitzats i agroindústria

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 7.1	Creació de noves empreses al sector agroindústria	2	3 (2022)	Molt satisfactori
IND 7.2	Millora de l'ocupació	6	6 (2022)	Adequat

OP 9 - Dinamització agrària

Codi	Indicador	Valor previst	Valor assolit	Nivell d'assoliment
IND 9.1 - Recerca	Número de publicacions	3	3	Adequat
IND 9.2- Innovacions	Nombre d'empreses beneficiàries de les innovacions	50	65	Molt satisfactori
IND 9.3- Activitat econòmica	Nombre d'empreses participants	50	65	Molt satisfactori
IND 9.4 - Ocupació	Llocs de treball creats i vinculats a l'operació	3	3	Adequat
IND 9.5 - Sostenibilitat	Nombre d'empreses que implementen millores de sostenibilitat	10	Pendent	-
IND 9.6 - Altres	Nombre de persones que participen en accions de l'operació	100	196	Molt satisfactori

Pobles vius i actius

TERRITORI EQUILIBRAT
I INNOVADOR